

Stručni rad

TOMBOLA, DIDAKTIČKA IGRA?

Silvija Permoser, profesorica razredne nastave

OŠ Raka

Sažetak

Igra je najvažnija aktivnost djeteta. Motivirana je iznutra i potiče je znatiželja. Djeca kroz igru najviše uče. Na nastavi također aktivnosti možemo oblikovati tako da su za učenika opuštene i zabavne, a da istovremeno uče. Tombola je igra koja je razvijena kao društvena igra. Unatoč tome, učitelji u njoj vide mogućnosti za razvijanje tombole kao didaktičke igre. U 1. razredu možemo je uspješno koristiti u svim predmetima.

Ključne riječi: tombola, didaktička igra, opuštanje, učenje

1. UVOD

Igra je sastavni dio djetetovog života i »osim zadovoljavanja osnovnih fizioloških potreba, najvažnija je aktivnost djece.« [1, str. 11] Igru shvaćamo kao slobodnu, spontanu, kreativnu aktivnost, koja je motivirana iznutra. Potiče je znatiželja. Dijete se kroz igre koje odabere zabavlja i istovremeno stječe iskustvo, razvija vještine, znanje i osobnost. [1]

Učitelji smo svjesni da je igra važan dio djetetovog razvoja, ne samo predškolskog, već i školskog djeteta. Osim spontane igre, kojoj je namijenjeno vrijeme tijekom odmora, učitelji potičemo i didaktičku igru jer s njima želimo postići određene odgojno-obrazovne ciljeve. »Didaktička igra je igra s određenim ciljem i zadatkom te pažljivo odabranim pravilima i zanimljivim sadržajem. Važno je da su ciljevi skriveni i da ih učenici nisu ni svjesni. Korištenjem takvih igara učitelji nastavu čine zanimljivijom, opuštenijom i dinamičnijom. « [6, str. 5]

Tombola kao igra je popularna aktivnost u slobodno vrijeme, koju igraju i u Sloveniji i širom svijeta. Igru možemo naći na policama svih trgovina igračaka.

2. TOMBOLA

SSKJ (Rječnik slovenskog književnog jezika) kaže da je tombola »igra na sreću u kojoj o dobitcima odlučuje izvlačenje brojeva". [11] Pertot [6, str. 31] kaže da se tombola razvila u periodu »od sredine 18. do sredine 19. stoljeća ... kao javna ili obiteljska igra pod talijanskim imenom tombola. ... O dobitku, koji nije novčani, već materijalni, odlučuje podudaranje zapisanih brojeva s izvučenim brojevima.«

Tombola je igra u kojoj svaki igrač ima svoju karticu sa nasumičnim brojevima od 1 do 99. Igrači na svojoj kartici moraju žetonima pokrivati izvučene brojeve, koje voditelj igre vadi iz vrećice u kojoj je 99 brojeva. Izvučeni brojevi stavljaju se na tablicu. Prvi koji pokrije sve brojeve na svojim karticama je pobjednik.

Tombola kao društvena igra pozitivno utječe na međusobnu povezanost, a osim toga, kroz jednostavnu igru jačamo svoje sposobnosti razmišljanja.

Ali, može li tombola biti i didaktička igra?

Tombola kao didaktička igra, prikladna je za učenike 2. razreda na satima matematike. Cilj koji možemo postići igrom je čitanje i brojanje brojeva do 100.

Učitelji često razmišljamo šire i izlazimo izvan zadanih okvira pojedinačne igre. Možemo li osnovno pravilo igre primijeniti i na didaktičku igru koja bi postigla drugi cilj?

2.1. TOMBOLA KAO DIDAKTIČKA IGRA

Učenici vole didaktičke igre. Prihvaćaju ih kao igru i kroz njih uče na opušten i zabavan način. Znanje stečeno na ovaj način trajnije je i kvalitetnije.

Moji učenici, prvašići, ljubitelji su i spontanih i didaktičkih igara. Od svih didaktičkih igara tombola im je najdraža. Njihovo oduševljenje nad igranjem navedene igre potaknulo me na istraživanje putem interneta i razmišljanje o tome koje ciljeve bih mogla ostvariti pomoću ove igre.

U nastavku ću vam predstaviti par igara koje sam izvodila u 1. razredu. Svaki učenik imao je svoju karticu sa sličicama, brojevima ili riječima. U lončiću smo imali sve listiće sa sličicama, brojevima ili riječima pojedinačne igre. Zajedno smo odredili tko će izvlačiti pojedinačne listiće. Obično su odabrali mene jer su svi željeli sudjelovati u igri.

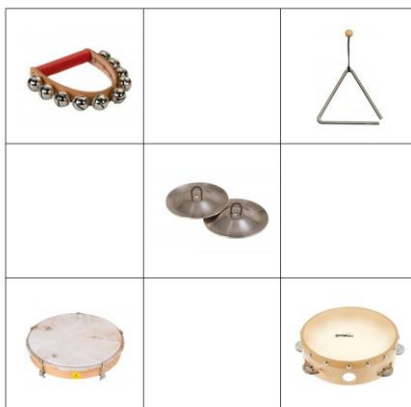
Slika 1: Igranje tombole [7]

Važno je da na raspolaganju imamo toliko kartica koliko ima učenika, jer svi učenici žele biti uključeni u igru. Kartice sam plastificirala kako bih ih mogla koristiti više puta. Za pokrivanje polja, učenici su obično koristili link kocke. Na tomboli Riječi, učenici su zbog lakše preglednosti izvučene riječi bojali.

Igru koristim u različitim predmetima, u različitim dijelovima nastave (motivacija, utvrđivanje znanja).

ORFFOVI GLAZBENI INSTRUMENTI

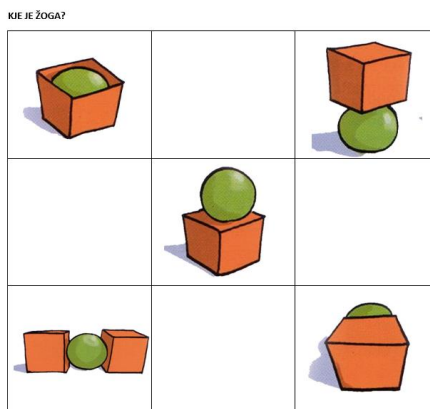
Uz spomenutu igru u predmetu glazbene umjetnosti, željela sam da učenici prepoznaju i koriste imena za Orffove glazbene instrumente.

Slika 2: Kartica za tombolu Orffovi glazbeni instrumenti [5]

PRIJEDLOZI

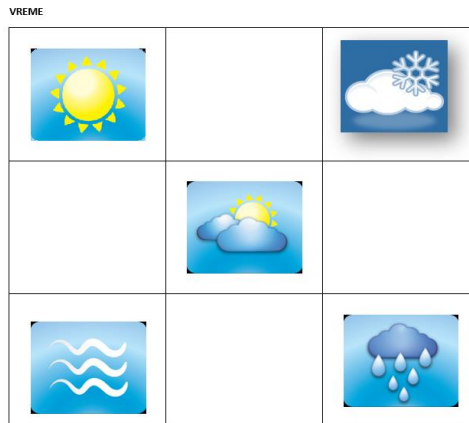
Svrha igre je da učenici prepoznaju prijedloge, odnosno definiraju položaj predmeta u odnosu na drugi predmet. U matematici sam igru koristila na kraju sata, kao test znanja. Kod slovenskog jezika smo igru na kraju školske godine nadogradili. Učenici su zapisali rečenice. Odgovore su stvarali u cijelim rečenicama na pitanje Gdje je lopta?.

Slika 3: Kartica za tombolu Prijedlozi [2]

VRIJEME

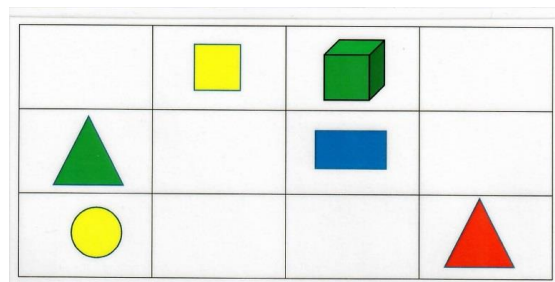
Uz spomenutu igru u predmetu upoznavanje okoliša, željela sam da učenici prepoznaju i imenuju simbole vremenskih stanja.

Slika 4: Kartica za tombolu Vrijeme [4]

GEOMETRIJSKI LIKOVI I TIJELA

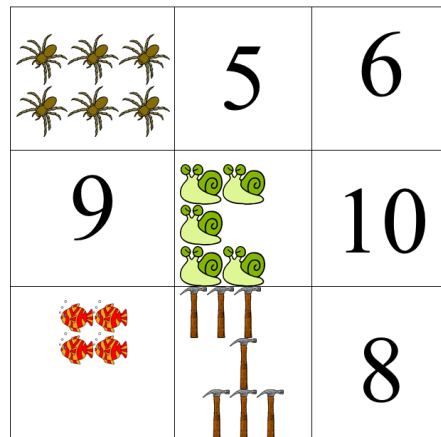
Igru sam najprije koristila kao test znanja prije učenja geometrijskih likova i tijela, a kasnije i kao utvrđivanje znanja na kraju školskog sata. Svrha igre je da učenici razlikuju geometrijske likove od geometrijskih tijela te prepoznaju i koriste nazive za osnovne geometrijske likove i tijela.

Slika 5: Kartica za tombolu Geometrijski likovi i tijela [3]

BROJEVI DO 10

Igru sam najprije koristila u glavnom dijelu sata matematike. Kasnije sam je u završnom dijelu koristila za utvrđivanje brojeva, čitanje i brojanje brojeva do 20.

Slika 6: Kartica za tombolu Brojevi do 10 [8]

BROJEVI DO 20

Igrom sam željela da učenici na matematici čitaju brojeve do 20. Prvo sam je koristila za čitanje brojeva. Kasnije sam igru nadogradila i tražili smo najmanji i najveći broj na kartici te brojeve poredali prema veličini.

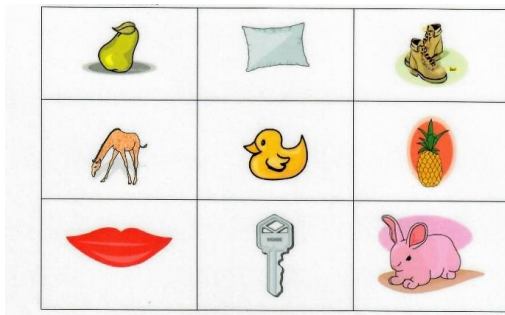
ŠTEVILA DO 20

8		19	16	14
18	20	15	12	10
13	5		17	

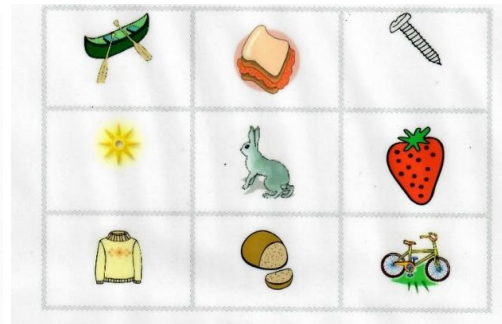
Slika 7: Kartica za tombolu Brojevi do 20

PRONAĐIMO ISTI GLAS

Igru sam najprije koristila u glavnom dijelu sata, jer je učenicima trebalo više vremena da prepoznaju glasove. Svrha igre je da učenici prepoznaju prvi, odn. posljednji glas izvučene riječi te zatim na svojoj kartici pronađu riječ s istim prvim, odn. posljednjim glasom. Kasnije sam igru koristila na kraju sata za utvrđivanje stečenog znanje.

Slika 8: Karta za tombolu Prvi glas [10]
Posljednji glas [9]

Slika 9: Kartica za tombolu

ČITANJE RIJEČI

Kroz igru sam željela da učenici prepoznaju poznate riječi, čitaju kraće riječi s poznatim slovima. U ovoj su se igri najizrazitije pokazale različite sposobnosti učenika. Neki su uspjeli pronaći samo prvo slovo izvučene riječi, drugi prvi slog, a treći su bez poteškoća našli sve izvučene riječi. Učenici su si međusobno pomagali u pronalaženju riječi, a pojedinci su redovito trebali moju pomoć.

ALENKA	NEJA	JAKA	IMAVA	JATA
VLAK	KIT	LEJA	META	TETA
JELKA	LOK	NIKA	JANA	ANITA
NIT	VEJA	IVA	ATA	MAT

Slika 10: Riješena kartica za tombolu Riječi

Kartice za tombolu su dobro pomagalo za utvrđivanje brzog čitanja, prepoznavanja riječi, prepoznavanja i utvrđivanja brojeva. Kao i za sve didaktičke igre, za pripremu ove nam također treba vremena, ali isplati se. Ako malo pretražimo internet, vidimo da su mnogi učitelji već podijelili svoje ideje. Možemo ih samo nadograditi, preoblikovati na svoj način. Na internetskoj stranici Učiteljska.net [12], našla sam i alat u Excelu za izradu kartica za tombolu.

Učenici su se tijekom igre zabavljali, bili su opušteni, surađivali su i usput su učili.

3. ZAKLJUČAK

Tombola mi se kao didaktička igra pokazala jako uspješnom. S pravilima spomenute igre možemo oblikovati zadatke za različite predmete i teme. Učenici su uvijek bili motivirani za igru. Usvojili su ciljeve koje sam planirala opisanim igrama. Njihova se motivacija uz različite sadržaje nije smanjila. Dokazali su se i u suradnji te pomoći školskom kolegi.

4. POPIS LITERATURE

[1] Čas, M. in Kranjc, M., 2015. Otroška razigranka. Velenje: Modart.

[2] Free beginner Prepositions of Place Worksheets [online] Dostupno na: <https://www.teacherspayteachers.com/Product/FREE-Beginner-Prepositions-of-Place-Worksheets-4145690> [datum posjeta stranice: 8. 7. 2020].

[3] Kokalj, T., 2019. Tombola liki in telesa. [online] Dostupno na: https://www.facebook.com/groups/484622181874304/?post_id=818837165119469 [datum posjeta stranice: 8. 7. 2020].

[4] Mušič, P., 2012. Opazujemo vreme. [online] Dostupno na: https://uciteljska.net/ucit_search_podrobnosti.php?id=7379 [datum posjeta stranice: 8. 7. 2020].

[5] Orffov inštrumentarij. Melodija Glasbila d.o.o. [online] Dostupno na: <https://www.melodija.si/orffov-instrumentarij> [datum posjeta stranice: 8. 7. 2020].

[6] Petrot, S., 2009. Igre na srečo nekoč in danes. Diplomsko delo. [online] Dostupno na: <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/pertot-sasa.pdf> Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede: Ljubljana. [datum posjeta stranice: 8. 7. 2020].

[7] Rojc, J., 2007. Geometrijski liki – tombola. [online] Dostupno na: https://uciteljska.net/ucit_search_podrobnosti.php?id=2623 [datum posjeta stranice: 8. 7. 2020].

[8] Saje, A., 2008. Bingo – Števila do 10. [online] Dostupno na: https://uciteljska.net/ucit_search_podrobnosti.php?id=4285 [datum posjeta stranice: 8. 7. 2020].

[9] Saje, A., 2009a. Igra BINGO – zadnji glas. [online] Dostupno na: https://uciteljska.net/ucit_search_podrobnosti.php?id=4405 [datum posjeta stranice: 8. 7. 2020].

[10] Saje, A., 2009b. Prvi glas besede. [online] Dostupno na: https://uciteljska.net/ucit_search_podrobnosti.php?id=4360 [datum posjeta stranice: 8. 7. 2020].

[11] Slovar slovenskega knjižnega jezika, [online] Dostupno na: www.fran.si [datum posjeta stranice: 8. 7. 2020].

[12] Šinkovec, J., Večernik, M., Holy, N. in Kerman, M., 2009. Orodje za tombolo [online] Dostupno na: https://uciteljska.net/ucit_search_podrobnosti.php?id=4486 [datum posjeta stranice: 8. 7. 2020].

[13] Učni načrti za osnovno šolo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport [online] Dostupno na: <https://www.gov.si/teme/programi-in-ucni-nacrti-v-osnovni-soli/> [datum posjeta stranice: 8. 7. 2020].

Izvori fotografija: osobni arhiv